I/3/3

ARCHIWISTA

BIULETYN

Stowarzyszenia Archiwistów Polskich

Nr 1

WARSZAWA 1965

REDAGUJE ZESPÓŁ

Redaktor: *Zygmunt Kolankowski*

Archiwum PAN, Warszawa, Nowy Świat 72, pok. 8

BIBLIOTEKA w Radomiu Woj. Archiwum

inw. 129

DO PRACOWNIKÓW WSZYSTKICH ARCHIWÓW

Archiwistyka polska stanęła w Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej przed nowymi zadaniami, które wypływają z nowych potrzeb uwarunkowanych zmianą ustroju i przebudową naszego życia gospodarczego i kulturalnego. W związku z zwiększonymi zadaniami rozwinęła się sieć placówek archiwalnych różnego typu łącznie z archiwami zakładowymi - a zarazem znacznie wzrosła liczba pracowników archiwalnych. Zawód archiwisty uprawiany dawniej przez niewielką grupę pracowników nauki uprawiają dziś w praktyce szerokie rzesze ludzi rozsianych na terenie całego kraju. Między pracownikami archiwów nie ma jednak dostatecznej więzi i łączności - podlegają oni różnym resortom, należą do różnych związków zawodowych, mają różne warunki pracy i płacy.

Nie naruszając w niczym dotychczasowej przynależności pracowników archiwalnych do różnych związków zawodowych pragniemy poprzez Stowarzyszenie Archiwistów Polskich stworzyć tę brakującą łączność, potrzebną z wielu względów, a mogącą nie tylko pracownikom archiwalnym ale także placówkom archiwalnym oraz polskiej archiwistyce przysporzyć wiele pożytku. Ponadto pragniemy przynieść istotną poprawę i stworzyć warunki do tej poprawy na odcinku pracy aparatu administracyjnego i gospodarczego naszego kraju.
Statut, zatwierdzony w dniu 17 sierpnia 1964 r. przez władzę rejestracyjną omawia szczegółowo cele Stowarzyszenia. Naczelnym zadaniem Stowarzyszenia jest podźwignięcie rangi archiwistów poprzez pracę nad doskonaleniem pracowników archiwalnych, nad ulepszaniem metod pracy, nad pogłębianiem ogólnej wiedzy o archiwach tak wśród pracowników jak i w społeczeństwie. Własne pismo Stowarzyszenia mo-

że oddać pod tym względem duże usługi. Dzięki łączności jaką stworzy Stowarzyszenie zyskamy wspólną platformę do narad nad problemami naszego zawodu co zważywszy na obecną izolację - szczególnie w archiwach zakładowych - jest koniecznością nie podlegającą dyskusji. Wiele innych zawodów od dawna posiada możność wymiany poglądów i doświadczeń w gronie ludzi tej samej specjalności. Archiwistom Stowarzyszenie nasze stworzy również tę możliwość.

Myślą przewodnią Statutu jest wyraźna dążność do społecznego, koleżeńskiego objęcia wspólną organizacją pracowników archiwalnych w tym celu, aby wobec liczby ponad 6.000 archiwów zakładowych spopularyzować w Polsce nowy zawód, który jest dotąd w naszym społeczeństwie zbyt mało znany i uznawany.

Tak pomyślane Stowarzyszenie przyczyni się niewątpliwie do lepszego zrozumienia obowiązków przez pracowników archiwalnych, do zwiększenia troskliwości kierowników zakładów pracy o swoje archiwa zakładowe i o pracowników obarczonych tą pracą, umożliwi wreszcie szerszą wymianę doświadczeń między pracownikami archiwów różnego typu i szczebla co wpłynie na podniesienie społecznej rangi archiwów i archiwistów.

Zarząd Główny Stowarzyszenia został ukonstytuowany w wyniku wyborów, których dokonał I Walny Ogólnokrajowy Zjazd Delegatów w dniu 27 marca 1965 r. Zarząd apeluje do wszystkich archiwistów w Polsce o wstępowanie do Stowarzyszenia.

Zarząd Główny Stowarzyszenia Archiwistów Polskich wzywa Naczelną Dyrekcję Archiwów Państwowych, Dyrektorów i Kierowników archiwów wszystkich typów i szczebli, Rady Zakładowe, aktywistów związkowych i działaczy społecznych o udzielenie Stowarzyszeniu jak najdalej idącej pomocy i poparcia.

ZARZĄD GŁÓWNY
STOWARZYSZENIA ARCHIWISTÓW POLSKICH

Warszawa, w kwietniu 1965 r.

OD REDAKCJI

Zgodnie z podstawowymi swymi zadaniami /§ 9 lit.c Statutu/ Zarząd Główny Stowarzyszenia Archiwistów Polskich przystępuje do wydawania własnego pisma periodycznego. Nadając tej publikacji tytuł "Archiwista", Zarząd Główny SAP przeznacza ją dla ogółu pracowników, zatrudnionych w archiwach wszelkiego typu i szczebla. Pismo, które ukazywać się będzie w miarę możności raz na kwartał, przynosić będzie artykuły związane z nauką archiwalną, organizacją archiwów, problemami życia i pracy szerokich rzesz ich pracowników, informacje i komunikaty Stowarzyszenia, materiały dyskusyjne i polemiczne.

Redakcja oddając w ręce Członków SAP i ogółu archiwistów pierwszy numer nowego pisma, pragnie stwierdzić, że chce je uczynić trybuną wymiany poglądów na cały szeroki i barwny wachlarz zagadnień związanych z zadaniami archiwów, pracą i bytem ich pracowników, że pragnie, by stało się ono organem żywym, reagującym szybko na wszelkie istotne problemy pojawiające się w naszym środowisku.

Redakcja apeluje do wszystkich Członków SAP i ogółu archiwistów o nadsyłanie materiałów do pisma. Od Was, Koledzy, od nas wszystkich zależy poziom i kierunek naszego pisma. Przysyłajcie licznie swe opracowania, uwagi i spostrzeżenia. Redakcja stawia sobie zadanie wnikliwie rozpatrzyć wszystkie proponowane teksty i uwzględnić je w druku - w miarę możliwości technicznych i materialnych.

Materiały I Walnego Ogólnokrajowego Zjazdu Delegatów Stowarzyszenia Archiwistów Polskich

Protokół z obrad I Walnego Ogólnokrajowego Zjazdu Delegatów Stowarzyszenia Archiwistów Polskich /streszczenie/

Dnia 27 marca b.r. w lokalu Instytutu Historii PAN w Warszawie obradował I Walny Zjazd Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. W zjeździe uczestniczyło 54 członków-założycieli, delegatów i organizatorów Stowarzyszenia oraz 17 zaproszonych gości.

W imieniu Tymczasowego Zarządu Głównego Stowarzyszenia obrady zagaiła kol. Jadwiga Jankowska. Przewodniczącym obrad Zjazdu wybrano, przez aklamację, kol. Zygmunta Kolankowskiego, dyrektora Archiwum PAN. Po wyborze prezydium i powołaniu protokólanta zebrani wysłuchali referatu kol. Andrzeja Tomczaka /Katedra Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii Uniwersytetu M.Kopernika w Toruniu/, pt. "Rzut oka na dzieje archiwów Polskich i na ich aktualne zadania". /Streszczenie na s. 6 nin. pełny tekst będzie opublikowany oddzielnie/.

Z kolei wygłosił przemówienie Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych, Henryk Altman. Poruszył on sprawy związane z potrzebą powołania Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. Przemawiają za tym następujące powody: 1/ autonomiczność archiwistyki jako zawodu i 2/ racjonalne pojmowanie zawodu archiwistyki. Dotychczas brak było więzi łączącej archiwistów pracujących w różnych instytucjach. Mówca omówił też działalność podobnych stowarzyszeń w innych krajach.

W dalszej części obrad delegaci wybrali odpowiednie komisje Zjazdu /Matkę, Skrutacyjną i Wnioskową/, a następnie wysłuchali referatu sprawozdawczo-programowego Tymczasowego Zarządu Głównego, który wygłosiła przewodnicząca - kol. J.Jankowska. Projekt statutu i regulamin sądu koleżeńskiego SAP omówił sekretarz generalny TZG kol. J.Żeglicki, zgłaszając równocześnie poprawkę do § 24, aby zarząd wybrał ze swego groma dwóch wiceprzewodniczących. W imieniu władz tymczasowych mówca zaproponował też ustalenie składki wpisowej w wysokości 10 zł i składki członkowskiej 20 zł rocznie.

W trakcie dyskusji poruszono wiele problemów związanych z pracą archiwisty i działalnością powołanego Stowarzyszenia. Zwrócono uwagę na brak zarówno dostatecznej liczby wykładowców archiwistyki na wyższych uczelniach jak i katedr zajmujących się tymi zagadnieniami. Nakreślając zadania dla Stowarzyszenia stwierdzono, że winno ono być m.in. społecznym opiekunem zabytków archiwalnych; ważnym zadaniem jego to prowadzenie poradnictwa zawodowego, wykorzystując do tego celu własne czasopismo /kol. Czesław Skopowski - Poznań/.

Wiele uwagi poświęcono omówieniu spraw organizacyjnych, rozwojowi Stowarzyszenia, szerzeniu właściwej propagandy w kierunku powiększenia liczby członków. Stwierdzono, że dotychczas, w niektórych środowiskach, zbyt słabo popularyzowano SAP /kol. A.Chełkowska - Kraków/. Należy więc, w pierwszym okresie, poważny wysiłek skierować na sprawy organizacyjne Stowarzyszenia. W jego szeregach jest miejsce dla archiwistów i wszystkich tych, którzy z pracą archiwalną są związani.

W dyskusji poruszano też problemy archiwów zakładowych i sprawy dotyczące działalności spółdzielni usługowych, które porządkują akta w archiwach zakładowych. Personel tam zatrudniony - stwierdzili mówcy - nie zawsze posiada odpowiednie kwalifikacje. Będzie tym musiało się zainteresować Stowarzyszenie. Właściwą opieką powinni być otoczeni również pracownicy archiwów zakładowych /kol.Skrzeszewska - AAN Warszawa; kol. A.Perlińska - Archiwum Państwowe Bydgoszcz/.

Po zakończeniu dyskusji zebrani podjęli uchwałę wyrażającą podziękowanie Tymczasowemu Zarządowi Głównemu oraz Komitetowi Organizacyjnemu za zwołanie Zjazdu. Postanowiono też przyjąć program omówiony w referacie kol. J.Jankowskiej jako wytyczne działalności Stowarzyszenia na najbliższy okres. Następnie delegaci ustosunkowali się do propozycji zgłoszonych przez władze tymczasowe SAP.

Zatwierdzono poprawki do statutu dotyczące powołania dwóch wiceprzewodniczących i trzech zastępców członków Zarządu Głównego /ostatnia poprawka zgłoszona przez Komisję Matkę/. Inne uwagi postanowiono przekazać do rozpatrzenia powołanym władzom, celem opracowania ostatecznej wersji statutu i przedstawienia do zatwierdzenia na kolejnym Zjeździe Delegatów. Ostatecznie ustalono wpisowe w wysokości 10 zł i minimalną składkę członkowską - 20 zł rocznie. Podjęto również uchwałę w sprawie opublikowania materiałów zjazdowych.

Fragmentem końcowym I Walnego Zjazdu Delegatów Stowarzyszenia Archiwistów Polskich były wybory do Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego.

Po dokonaniu wyborów zebrani wyrazili serdeczne podziękowanie kol. Z.Kolankowskiemu za nadzwyczaj sprawne prowadzenie obrad.

/na podstawie protokółu, opracowanego przez kol.kol. M.Lewandowską i E.Maniusiak, streścił kol.B.Woszczyński/

Andrzej Tomczak
Uniwersytet M.Kopernika
Toruń

"Rzut oka na dzieje archiwów polskich i na ich aktualne zadania"

/Streszczenie referatu, wygłoszonego na I Walnym Ogólnokrajowym Zjeździe Delegatów Stowarzyszenia Archiwistów Polskich/.

Termin "archiwum" najpowszechniej jest łączony z pojęciem "składu archiwaliów". Dziś rozróżnia się "składy archiwaliów" przechowujące akta, które straciły użyteczność bieżącą a zasługują na zachowanie, od takich "składów", które przechowują również akta niedawno zakończone, nie raz jeszcze potrzebne do bieżącego urzędowania. Pierwsze są to "archiwa państwowe", drugie "archiwa urzędów i

instytucji". Rozdział między tymi dwoma rodzajami archiwów nastąpił dopiero na pewnym etapie ich rozwoju, stąd mówiąc o dziejach archiwów polskich należy mówić o dziejach archiwów jednego i drugiego rodzaju.

W dziejach archiwów polskich wyróżniamy 3 okresy. Pierwszy nazwać można okresem wyłącznego istnienia archiwów przy poszczególnych władzach i instytucjach. Trwa on od XII do końca XVIII w. Nie ma wówczas jeszcze tego typu "składów akt", jakimi są dziś archiwa państwowe. Archiwa ówczesne powstają przy konkretnych władzach i instytucjach. Są to albo archiwa odbiorców, dokumentowe, złożone z akt odbieranych przez jakąś władzę, albo archiwa wystawców, złożone z akt nadesłanych w kancelariach władz i instytucji. Koniec XVIII wieku przynosi pewne zmiany archiwom polskim, które zapowiadają już nadejście okresu następnego.

W okresie drugim trwającym od rozbiorów do końca drugiej wojny światowej, obok archiwów tworzonych przy urzędach i instytucjach państw zaborczych i państwa polskiego dla ich bieżącej produkcji aktowej, powstają archiwa jako odrębne urzędy przeznaczone do przechowywania początkowo zarchiwizowanych akt z okresu feudalnego, później i do przejmowania akt nowszych likwidowanych urzędów a w końcu też akt o wartości trwałej z archiwów urzędów i instytucji. Zorganizowanie centralnie zarządzanej sieci archiwalnej w odrodzonym państwie polskim stanowi zapowiedź następnego okresu. Jednak charakter burżuazyjny ówczesnego państwa ograniczył zasięg oddziaływania tej służby pozostawiając po za nim liczne archiwa samorządowe, przedsiębiorstw kapitalistycznych, prywatne.

Okres trzeci zapoczątkowało powstanie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Cechuje go nadal dwoistość archiwów urzędów i instytucji oraz archiwów państwowych. Te ostatnie, wskutek zaszłych zmian ustrojowych, przejmują jednak teraz opiekę nad całokształtem państwowego zasobu archiwalnego, to jest wszelkich materiałów zasługujących na przechowanie w obrębie państwa. Równocześnie, rozrosła do dużych rozmiarów, służba archiwalna poczyna pełnić nową funkcję - kształtowania narastającego zasobu archiwalnego, a w związku z tym zyskuje szeroki wpływ na organizację i sposób prowadzenia archiwów przy poszczególnych urzędach i instytucjach.

Niejednakowo kształtowały się zadania archiwów w trzech wyróżnionych okresach. W pierwszym przechowywano akta wyłącznie jako do-

wody prawne mające praktyczną wartość dla władz, instytucji, jednostek. W okresie drugim narodziło się poczucie znaczenia archiwaliów jako źródeł historycznych, a same archiwa państwowe, tworzone początkowo jako urzędy administracji państwowej, zaczęły nabierać charakteru placówek naukowych. Tę dwoistość swej natury zachowały archiwa i w okresie trzecim. Służąc jednak zarówno urzędom państwowym, jak i nauce historycznej, stają się archiwa dziś w większym stopniu instytucjami naukowymi. Prace wewnętrzne w archiwach opierają się bowiem w coraz większym stopniu na podstawach wypracowanych przez archiwistykę, naukę rozwijaną przede wszystkim w archiwach, a do oparcia na takich samych podstawach naukowych zmierzają i zewnętrzne prace archiwistów związane z kształtowaniem narastającego zasobu archiwalnego. Kształtowanie tego zasobu oraz przechowywanie, opracowywanie i udostępnianie zasobu już zgromadzonego, to najważniejsze aktualne zadania archiwów państwowych. Archiwom urzędów i instytucji pozostaje utrzymywanie w porządku akt narastających bieżąco oraz sprawne, pod nadzorem archiwów państwowych, eliminowanie z nich materiałów zbędnych.

REFERAT SPRAWOZDAWCZO-PROGRAMOWY

wygłoszony na I Walnym Ogólnokrajowym Zjeździe
Delegatów Stowarzyszenia Archiwistów Polskich
przez Przewodniczącą Tymczasowego Zarządu Głównego SAP
kol. J.Jankowską

Archiwistyka polska stanęła w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przed nowymi zadaniami, które wypływają przede wszystkim z nowych potrzeb uwarunkowanych zmianą ustroju i przebudową naszego życia gospodarczego i kulturalnego. W związku z rozszerzeniem zakresu zadań rozwinęła się znacznie sieć placówek archiwalnych - łącznie z archiwami zakładowymi - a zarazem wzrosła liczba pracowników archiwalnych. Zawód archiwisty, uprawiany dawniej przez nieliczną grupę naukowców obejmuje dziś - w praktyce - znacznie więcej ludzi rozsianych na terenie całego kraju.

W 1939 r. w 17 krajowych archiwach państwowych /łącznie z archiwum w Wolnym Mieście Gdańsku/ zatrudnionych było 113 pracowników. Obecnie w 109 archiwach państwowych /centralnych, wojewódzkich, oddziałach terenowych i archiwach powiatowych/ pracuje nad aktami około 500 osób. Poza siecią archiwów podległych Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, znajduje się według szacunkowych danych około 5 tysięcy archiwów zakładowych pozostających pod nadzorem Wojewódzkich Archiwów Państwowych. Pracuje w nich około 40 % ogólnej liczby osób zatrudnionych przy porządkowaniu akt.

Powyższe cyfry wskazują, że pracownicy archiwów tak państwowych jak i zakładowych stanowią obecnie dużą grupę zawodową. Stwierdzić jednak należy, że brak jest łączności między tymi pracownikami. Wynika to z rozproszenia placówek archiwalnych, przynależności archiwów /poza archiwami państwowymi/ do różnych resortów administracji państwowej, przemysłu, handlu, spółdzielczości pracy, a także do władz organizacji politycznych i społecznych. Brakującą łączność zawodową i koleżeńską stworzyć jedynie może organizacja społeczna obejmująca wszystkich archiwistów w kraju, a także ludzi związanych z archiwistyką. Z potrzeby nawiązania tej łączności narodził się projekt utworzenia Stowarzyszenia Archiwistów Polskich.

Myśl powołania organizacji skupiającej archiwistów polskich nie jest nowa. Już w latach trzydziestych projektowano utworzenie organizacji zrzeszającej bibliotekarzy i archiwistów państwowych na gruncie wspólności ich potrzeb i interesów zawodowych. Projekt ten podniesiony przez Mariana Łodyńskiego na łamach "Przeglądu Bibliotecznego" w 1937 r. znalazł żywy oddźwięk w archiwach państwowych. Rozpisana na ten temat ankieta, wyniki której omówił w XX t. pisma "Archeion" Stanisław Groniowski, wykazała potrzebę wspólnego stowarzyszenia zawodowego pracowników archiwów i bibliotek państwowych. W projektach zakładano ambitne cele współpracy naukowej, teoretycznego i praktycznego rozwijania umiejętności zawodowych, upowszechniania wiedzy o archiwach w społeczeństwie, krzewienie poczucia solidarności i obrony interesów zawodowych. Wojna przerwała prace organizacyjne mającego się zawiązać Stowarzyszenia.

Projekt wspólnej organizacji bibliotekarzy i archiwistów został zrealizowany dopiero w okresie powojennym. W 1945 r. pracownicy archiwów państwowych przystąpili do istniejącego już Związku Bibliotekarzy Polskich. Po przystąpieniu archiwistów związek zmienił nazwę na Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich. Statut tego Związku został zatwierdzony dnia 28 lutego 1946 r. Do Zarządu

Głównego oraz kół terenowych Związku weszli liczni parcownicy archiwów państwowych, głównie warszawskich. Przy Zarządzie Głównym Związku powstał w początkach 1947 r. Referat Archiwalny, a przy niektórych kołach terenowych Sekcje Archiwalne. Wspomniany Referat i Sekcje Archiwalne organizowały systematyczne posiedzenia naukowe, na których również i przy udziale zainteresowanych bibliotekarzy, żywo dyskutowano różne problemy archiwistyki, podejmowano prace badawcze i wydawnicze - np. nad terminologią archiwalną /w wyniku których powstał "Polski Słownik Archiwalny"/, prace nad normalizacją pomocy archiwalnych /np. wzór karty inwentarzowej/, nad historią zniszczonych w czasie wojny archiwów i bibliotek /plonem których stało się, przejęte później przez Naczelną Dyrekcję Archiwów Państwowych trzytomowe dzieło "Straty bibliotek i archiwów warszawskich"/ oraz nad programem szkolenia archiwalnego różnych stopni. Drukowane sprawozdania z działalności Związku podkreślają harmonijną współpracę bibliotekarzy i archiwistów polskich również i na odcinku prac zawodowych. Wystąpienie archiwistów ze Związku w r. 1951 więź tę zerwało i wpłynęło hamująco na dalszy rozwój ich działalności organizacyjnej.

Od powyższej daty do 1956 r. istniała przerwa w życiu organizacyjnym archiwistów polskich. Stan ten uległ zmianie, gdy w ostatnim kwartale 1956 r. staraniem środowiska warszawskiego powołano do życia Sekcję Archiwalną przy Zarządzie Głównym Związku Zawodowego Pracowników Kultury - stanowiącą ogólnokrajową reprezentację pracowników archiwów państwowych w tym Związku. Cztery odbyte krajowe narady archiwistów /ostatnia w styczniu br./, zorganizowane przez Sekcję dały ich uczestnikom możliwość szerokiej wymiany poglądów i doświadczeń zawodowych, pozwoliły zanalizować i lepiej ocenić problemy nurtujące archiwa - np. problem kadr i stanu zatrudnienia, uposażeń pracowników, życia naukowego w archiwach, dorobku archiwów w XX-leciu Polski Ludowej.

W kwietniu 1957 r. wznowiła działalność istniejąca już przed wojną Sekcja Archiwalna przy Towarzystwie Miłośników Historii w Warszawie. Organizuje ona posiedzenia naukowe z referatami i dyskusją, dotyczące zagadnień z zakresu archiwistyki i archiwoznawstwa. Podobne sekcje działają również przy innych Oddziałach Polskiego Towarzystwa Historycznego.

Przedstawione formy życia organizacyjnego archiwistów nie są wystarczające dla objęcia wielkiego zespołu ludzi pracujących w archiwach lub związanych z archiwistyką.

Obejmują one wąskie raczej grono pracowników archiwów centralnych i wojewódzkich. Poza tymi formami życia organizacyjnego znaleźli się pracownicy niektórych wydzielonych archiwów resortowych, mniejszych archiwów terenowych, a przede wszystkim archiwów zakładowych. Brak jest między pracownikami tych placówek więzi zawodowej i koleżeńskiej, szczególnie wobec przynależności archiwistów do różnych związków zawodowych.

Przykład analogicznych stowarzyszeń skupiających pracowników archiwów, które istniały już w wielu krajach jak np. w Anglii, Francji i Stanach Zjednoczonych był zachęcający do własnej inicjatywy na polu tworzenia podstaw życia organizacyjnego w archiwach, a dorobek organizacyjny, naukowy i wydawniczy tych towarzystw był dowodem wysokiego stopnia ich przydatności zawodowej i społecznej.

Tak więc myśl powołania Stowarzyszenia Archiwistów Polskich powstała z wielu źródeł, a przede wszystkim z potrzeby nawiązania koleżeńskiej więzi między wszystkimi pracownikami archiwów i z potrzeby zbliżenia ludzi związanych wspólnym zawodem.

W roku 1961, z inicjatywy Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych oraz grona osób związanych z Sekcją Archiwalną przy Zarządzie Głównym Związku Zawodowego Pracowników Kultury, a także archiwistów zatrudnionych w archiwach warszawskich pozostających poza nadzorem Naczelnej Dyrekcji Archiwów doszło do powołania Komitetu Organizacyjnego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich. W skład Komitetu weszli, wraz z późniejszymi powołaniami, przedstawiciele: Sekcji Archiwalnej przy Zarządzie Związku Zawodowego Pracowników Kultury w osobie jej przewodniczącego kol. Hermana Rappaporta, Sekcji Archiwalnej przy Towarzystwie Miłośników Historii w Warszawie w osobie przewodniczącej kol. Ireny Sułkowskiej, Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych w osobach kol. Wandy Lipińskiej i kol. Karola Weymana oraz przedstawiciele następujących archiwów warszawskich: Archiwum Główne Akt Dawnych /kol. Stefan Kuczyński/, Archiwum Akt Nowych /kol. Halina Chróścicka/, Archiwum Dokumentacji Mechanicznej /kol. Józef Tomanek/, Archiwum m.st. Warszawy i woj. warszawskiego /kol. Andrzej Wróblewski i kol. Mysłowski - reprezentujący również środowisko archiwistów zatrudnionych w archiwach powiatowych województwa/, Archiwum Polskiej Akademii Nauk /kol. Olimpia Staroń/, Archiwum Zakładu Historii Partii /kol. Czesław Jesionek/, Centralnego Archiwum Wojskowego /kol. Andrzej Igielski/,

Archiwum Głównego Urzędu Statystycznego /kol. Józef Żeglicki/ i Archiwum Zakładowego Rady Państwa /kol. Henryka Czarnak/.

Komitet odbył swe pierwsze posiedzenie w dniu 22 września 1961 r. i powołał na stanowisko przewodniczącego kol. Olimpię Staroń, a na sekretarza kol. Józefa Żeglickiego. Głównym zadaniem, które Komitet postanowił wówczas zrealizować, było opracowanie projektu statutu Stowarzyszenia oraz zebranie jak największej ilości opinii tak archiwistów jak i instytucji archiwalnych co do celowości powołania Stowarzyszenia do życia.
Zadania te postanowiono realizować jednocześnie i w związku z tym przystąpiono w krótkim czasie do opracowania projektu statutu, który w pierwszej wersji przedstawiony przez sekretarza Komitetu uzyskał w styczniu jednomyślne zatwierdzenie Komitetu, a dnia 17 lutego 1962 r. został rozesłany do archiwów centralnych, wojewódzkich i niektórych resortowych pozostających poza nadzorem Naczelnej Dyrekcji Archiwów oraz imiennie do ob.ob. H.Altmana - Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, prof. H.Jabłońskiego - sekretarza naukowego Polskiej Akademii Nauk, prof. T.Manteuffla - przewodniczącego Rady Archiwalnej i dyrektora Instytutu Historii PAN, prof.P.Bańkowskiego - redaktora "Archeionu", prof. K.Konarskiego, prof.A.Stebelskiego oraz do doc. Z.Kolankowskiego - dyrektora Archiwum Polskiej Akademii Nauk.

W odpowiedzi na pismo załączone do projektu statutu Komitet otrzymał pozytywne opinie co do idei powołania do życia Stowarzyszenia z 8 archiwów wojewódzkich i od 8 osób, którym wysłano materiały imiennie.
Szczególnie podbudowała Komitet wypowiedź sekretarza naukowego Polskiej Akademii Nauk prof.Henryka Jabłońskiego, który w liście z dn. 28 marca 1962 r. pisał m.in. "jestem całkowicie zgodny z Wami w sprawie potrzeby zorganizowania Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, które by zrzeszało w miarę możności wszystkich archiwistów, niezależnie od ich miejsca zatrudnienia...".

Zbieranie opinii a następnie poprawianie i uzgadnianie ostatecznej wersji statutu na licznych spotkaniach i konferencjach przeciągnęło się do roku 1963, kiedy to w dniu 29 listopada doszło do plenarnego zebrania Komitetu Organizacyjnego, na którym zatwierdzono ostatecznie projekt statutu.

Na posiedzeniu tym uchwalono ponadto, że dla celów ostatecznej rejestracji statutu Stowarzyszenia, a w dalszej kolejności do

prowadzenia prac organizacyjnych należy powołać specjalny organ wykonawczy. Komitet - w osobach poszczególnych członków - doszedł do przekonania, na podstawie posiadanych opinii, że władny jest do uznania się za założycieli Stowarzyszenia Archiwistów Polskich, a w związku z tym do przeprowadzenia wyborów Tymczasowego Zarządu Głównego, któremu powierzono rejestrację statutu oraz prace organizacyjne do czasu zwołania I Walnego Ogólnokrajowego Zjazdu Delegatów Stowarzyszenia Archiwistów Polskich.

Komitet Organizacyjny uchwalił nadto na omawianym posiedzeniu tekst apelu do wszystkich pracowników państwowej służby archiwalnej i pracowników archiwów zakładowych w którym podał, że nie naruszając w niczym dotychczasowej przynależności pracowników archiwalnych do różnych związków zawodowych - pragnie poprzez Stowarzyszenie Archiwistów Polskich stworzyć ... brakującą łączność, potrzebną z wielu względów, a mogącą nie tylko pracownikom archiwalnym ale placówkom archiwalnym oraz polskiej archiwistyce przysporzyć wiele pożytku ... Naczelnym zadaniem Stowarzyszenia będzie podźwignięcie rangi archiwistów poprzez pracę nad doskonaleniem pracowników archiwalnych, nad ulepszeniem metod pracy, nad pogłębieniem ogólnej wiedzy o archiwach tak wśród pracowników jak i w społeczeństwie...".

Powołany przez Komitet Organizacyjny Tymczasowy Zarząd Główny w składzie: kol. Jadwiga Jankowska - przewodnicząca, kol. Józef Żeglicki - sekretarz, kol. Wanda Lipińska - skarbnik oraz członkowie: kol. Olimpia Staroń, kol. Maria Bielińska, kol. Irena Sułkowska, kol. Stefan Kuczyński, kol. Czesław Jesionek /odpowiedzialny za sprawy organizacyjne/ i kol. Andrzej Wachowiak /odpowiedzialny za sprawy propagandy/ - przystąpił równocześnie do realizacji obu wyznaczonych zadań, a przede wszystkim do zwołania prawomocnego tła władzy rejestracyjnej zebrania założycielskiego, które odbyło się 18 marca 1964 r. w siedzibie Instytutu Historii PAN w Warszawie.

W zebraniu tym wzięli udział i złożyli podpisy na liście załączonej do protokółu: Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych H. Altman, Dyrektor Biura Prac Naukowych NDAP kol. W.Maciejewska, dyrektorzy archiwów warszawskich B.Skrzeszewska, M.Wąsowicz, J. Kazimierski i Z.Kolankowski oraz dyrektor Wojewódzkiego Archiwum Państwowego w Gdańsku R.Morcinek, a ponadto kol.kol. E.Brańska i H. Stebelska z NDAP, A.Janowski i E.Maniusiak z Archiwum Zakładu Historii Partii przy KC PZPR, B. Kroll z Archiwum Akt Nowych, L.Kosiń-

ski i S.Bełza z Archiwum Państwowego M. Warszawy i Woj.Warszawskiego oraz członkowie Komitetu Organizacyjnego i Tymczasowego Zarządu Głównego Stowarzyszenia.

Protokół tego zebrania wraz z załączoną listą obecnych i projektem statutu Stowarzyszenia stał się podstawą do wpisania Stowarzyszenia Archiwistów Polskich do rejestru stowarzyszeń Urzędu Spraw Wewnętrznych Prezydium Rady Narodowej w m.st. Warszawie, co nastąpiło dnia 17 sierpnia 1964 r. Tegoż dnia statut Stowarzyszenia został przyjęty przez władzę rejestracyjną.

Uchwalony przez Komitet Organizacyjny apel do pracowników archiwów stał się z kolei podstawą dla Zarządu do zwrócenia się w lutym 1964 r. do dyrektorów archiwów centralnych, wojewódzkich i niektórych resortowych, o powierzenie spraw organizacji oddziałów Stowarzyszenia jednemu z pracowników, który reprezentowałby interesy Zarządu na danym terenie. Równocześnie Zarząd prosił o propagandę idei Stowarzyszenia. W ten sposób została nawiązana łączność z wszystkimi wymienionymi archiwami, poza Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Białymstoku, a z archiwów wydzielonych poza Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Zarząd przystąpił również bezpośrednio ze swojej strony do pracy propagandowej. Sposobnością do zasygnalizowania społeczeństwu o powstaniu Stowarzyszenia stała się jego rejestracja. W związku z tym w październiku 1964 wystąpiono do Polskiej Agencji Prasowej o zamieszczenie w codziennym serwisie PAN komunikatu o Stowarzyszeniu. Ogłoszony przez agencję komunikat był podstawą wydrukowanych w "Trybunie Ludu", "Dzienniku Ludowym" i "Życiu Warszawy" informacji o powstaniu Stowarzyszenia, jego celach i podstawowych zadaniach organizacyjnych. Zarząd nie miał dostatecznej możliwości sprawdzenia, czy podobny komunikat ukazał się w prasie terenowej.

Ukazała się również specjalna notatka o Stowarzyszeniu w numerze 11 dwumiesięcznika "Organizacja, metody, technika" wydanym w listopadzie 1964 r. Czasopismo to, wydawane przez Zakład Organizacji i Techniki Pracy Biurowej dociera do wielu instytucji i zakładów pracy.

Należy w tym miejscu podkreślić serdeczny stosunek Redakcji "Archeionu" do nowopowstającej organizacji. Na łamach tego czasopisma w tomach 40 i 41 ukazały się już dwie kolejne notatki o pracach Komitetu i Zarządu Stowarzyszenia.

W celu uzyskania poparcia finansowego Zarząd przeprowadzał rozmowy w Ministerstwie Kultury i Sztuki, które nie przyniosły jednak rezultatu pozytywnego, a wielokrotnie konferował z Naczelnym Dyrektorem Archiwów Państwowych, który jak najżyczliwiej ustosunkował się do wielu próśb Zarządu. Na tym miejscu Zarząd składa p.Dyr. Altmanowi serdeczne podziękowanie za okazaną pomoc w zorganizowaniu obecnego Zjazdu.

W pracy Zarządu przez cały okres dominowała tematyka organizacyjna i kwestia przygotowania Zjazdu.

W ciągu roku odbyło się 6 protokółowanych posiedzeń oraz wiele narad i spotkań niektórych członków w ściślejszym gronie - Zarząd wyłonił Komisję Zjazdową, w osobach: kol. O.Staroń, kol. H. Czarnak, kol. A.Igielskiego i kol. S.Kuczyńskiego, której zadaniem było ustalenie tematyki ogólnej referatów zjazdowych. Komisja zaproponowała przygotowanie referatu popularno-naukowego na Zjazd kol. A.Tomczakowi, z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, który - na prośbę Zarządu - propozycję powyższą przyjął i przygotował referat, którego zebrani wysłuchali z wielkim zainteresowaniem, za co Zarząd wyraża prelegentowi swoje szczere uznanie.

Proponowany przez Zarząd termin przeprowadzenia Zjazdu w grudniu 1964 r. po konsultacjach z Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych został przesunięty na I kwartał br. - pozwoliło to Zarządowi przeprowadzić jeszcze wiele prac organizacyjnych.

Reasumując je, należy przedstawić odpowiednie dane liczbowe. W ciągu siedmiu miesięcy, a ściślej od połowy sierpnia 1964 r. do 26 marca 1965 r., w którym to czasie Zarząd rozsyłał deklaracje członkowskie, na adres Zarządu nadesłano ogółem 516 zgłoszeń. Napływ deklaracji nie był równomierny, a podejmowane akcje ze strony Zarządu powodowały jednorazowe zwiększanie liczby nadsyłanych zgłoszeń. Wymowną ilustracją tego faktu, świadczącą o dużych jeszcze możliwościach napływu dalszych członków Stowarzyszenia, jest wzrost o 167 liczby zgłoszeń jaki nastąpił w stosunkowo krótkim czasie od 9 lutego do 26 marca br.

Z nadesłanych 516 zgłoszeń - 213 obejmuje pracowników zatrudnionych w sieci archiwów podległych Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych, a 303 zgłoszenia obejmują archiwistów zatrudnionych w archiwach, bądź wyłączonych spod nadzoru Naczelnej Dyrekcji, bądź w archiwach pozostających tylko pod jej opieką merytoryczną - czyli

w archiwach zakładowych. Z tej liczby 303 zgłoszeń - 78 przypada na 4 duże archiwa warszawskie pozostające poza siecią archiwów Naczelnej Dyrekcji.

Z powyższych danych wynika konieczność aktywnego oddziaływania z jednej strony na około 250 archiwistów państwowej służby archiwalnej, a z drugiej, na dużą liczbę pracowników pozostałych archiwów, którzy nie wstąpili jeszcze w szeregi Stowarzyszenia. Zgodnie z przytoczonymi na wstępie referatu danymi należy sądzić, że do Stowarzyszenia nie wstąpiło jeszcze około 1800 potencjalnych jego członków tej kategorii archiwów - to jest osób zatrudnionych na stałe przy porządkowaniu akt w archiwach zakładowych.

W tym miejscu warto wskazać na liczby członków Stowarzyszenia według województw: Bydgoszcz: 12, Gdańsk: 49, Katowice: 12, Kraków: 3, Kielce: 23, Koszalin: 13, Lublin: 9, Łódź: 30, Olsztyn: 4, Opole: 6, Poznań: 26, Rzeszów /Przemyśl/: 10, Szczecin: 19, Wrocław: 21, Zielona Góra: 99 i Warszawa: 180.

Analizując dane liczbowe można stwierdzić, że Tymczasowy Zarząd nie otrzymał zgłoszeń o przystąpieniu do Stowarzyszenia archiwistów z terenu województw: białostockiego, krakowskiego /z wyjątkiem Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego/ i szczecińskiego. Słabo dotąd wypadła akcja propagandowa w województwach: katowickim, lubelskim, olsztyńskim i opolskim, a także na terenie województwa warszawskiego.

Natomiast sukcesem organizacyjnym Stowarzyszenia są tereny województw: zielonogórskiego, gdańskiego i w mniejszym stopniu poznańskiego, co nie znaczy, że w woj. gdańskim akcję propagandową należy uznać za zakończoną. Nadmienić należy, że w samych wojewódzkich archiwach państwowych kilku województw akcja propagandowa odniosła prawie pełny sukces, tak jak i pełny sukces odniosła idea Stowarzyszenia wśród pracowników 4 archiwów warszawskich wyłączonych spod nadzoru Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych i w 2 archiwach centralnych.

Prace organizacyjne i propagowanie idei Stowarzyszenia nie będą mogły w obecnym stanie rzeczy obciążać wyłącznie nowowybranego Zarządu, ani też dotychczasowych organizatorów Stowarzyszenia w terenie. Prace te muszą być rozłożone na szeroki aktyw skupiony w Zarządach Oddziałów Stowarzyszenia, które powinny być powołane w każdym mieście wojewódzkim bezpośrednio po Walnym Zjeździe Delegatów.

Powoływanie Zarządów Oddziałów następować może na zebraniach członków Stowarzyszenia przeprowadzanych w myśl statutu, z tym, iż na zebrania powinni być zapraszani również ci archiwiści, którzy nie wstąpili jeszcze w szeregi Stowarzyszenia.

Zarządy Oddziałów powinny przystępować do aktywnej pracy organizacyjnej i skupiać w szeregach Stowarzyszenia archiwistów zatrudnionych w archiwach zakładowych, technicznych, archiwach stronnictw politycznych i innych jednostek organizacyjnych jak np. placówek Polskiej Akademii Nauk itp.

Drugim istotnym zadaniem Stowarzyszenia jest ścisłe współdziałanie z Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych w sprawach etatów i płac w archiwach, w szczególności w archiwach zakładowych różnego typu. Obecna sytuacja prawna na tym odcinku jest wysoce niezadawalająca, a wydane np. w ubiegłym roku przepisy ustalające uposażenia i wymagane kwalifikacje archiwistów zatrudnionych w ministerstwach i innych instytucjach centralnych są zdaniem Zarządu wręcz szkodliwe dla polskiej archiwistyki. Stowarzyszenie ma tu wyraźne pole działania tak w sensie występowania z inicjatywą, przez zgłaszanie projektów przepisów prawnych, jak aktywnego współdziałania w zakresie opiniowania przepisów inicjowanych przez władze administracji państwowej, wreszcie przedkładania do odpowiednich władz uwag w sprawach obowiązujących aktów normatywnych.

Łączy się z tą sprawą, w pewien sposób, problem prowadzenia, w dalszej przyszłości, ewidencji kandydatów do podjęcia pracy w archiwach zakładowych i technicznych i wskazywanie tych kandydatów instytucjom, w których są wolne etaty dla archiwistów.

Zarząd widzi dalej pilną konieczność prowadzenia przez Stowarzyszenie akcji szkoleniowej na drodze organizowania odpowiednich kursów, tak stacjonarnych jak i korespondencyjnych - zaocznych. W najbliższej przyszłości zmierzać się powinno do uruchomienia kursów stacjonarnych w kilku miastach, przy czym wykładowcami na tych kursach byliby członkowie Stowarzyszenia - doświadczeni archiwiści. W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu prowadzonej akcji szkoleniowej należy podjąć w ramach Stowarzyszenia prace nad skryptami szkoleniowymi, które byłyby jednocześnie przystępnymi opracowaniami zawierającymi wskazówki praktyczne dla uczestników kursów.

Zadanie, o którym mowa, można zrealizować w najbliższym czasie, w uproszczonej formie, wydając Biuletyn Stowarzyszenia, któ-

rego conajmniej 4 numery rocznie powinny być przewidziane w planach szczegółowych Zarządu Głównego. Biuletyn Stowarzyszenia,jak się wydaje, może zawierać dwie części: organizacyjną, połączoną z "trybuną" wymiany myśli i poglądów członków Stowarzyszenia na sprawy archiwistów oraz część drugą: praktyczno-szkoleniową.

Jednym z istotnych zadań Stowarzyszenia winno być również organizowanie prac zleconych dla archiwistów-emerytów. Wiemy, jak niejednokrotnie niefachowcy podejmują się porządkowania archiwaliów i pobierają za wysoce niedoskonałe porządkowanie akt specjalne gratyfikacje. Uważamy, że o wiele właściwsze byłoby powierzanie porządkowania akt archiwistom znajdującym się w stanie spoczynku. Jest to sprawa odpowiedniej propagandy i znalezienia odpowiednich form oddziaływania na instytucje poszukujące pracowników do przeprowadzania jednorazowych prac porządkowych, wreszcie zapewnienie pierwszeństwa w takich przypadkach archiwistom-emerytom.

Kolejne, a jedno z ostatnich zadań, które zamierzamy poruszyć w referacie, to sprawy szerokiej propagandy. Zadanie w rzeczywistości pierwszorzędnej wagi, od którego spełnienia zależy w dużej mierze realizacja statutowych celów Stowarzyszenia. Propagandę można i trzeba sobie wyobrazić w postaci mobilizacji członków Stowarzyszenia do wyszukiwania tematów, które chętnie byłyby drukowane w prasie i czasopismach, do publikowania artykułów o życiu i potrzebach archiwów nie tylko w fachowych czasopismach historyczno-archiwalnych, ale do pisania ich w przystępnej, popularnej formie dla szerszego kręgu odbiorców. Wydaje się, że sprawa nawiązania kontaktów z redakcjami dzienników, czy tygodników może przynieść wielkie usługi propagandzie archiwów. Należałoby też zastanowić się nad możliwością podjęcia akcji odczytowych, tak zewnętrznych, poza Stowarzyszeniem, jak i wewnątrz - w sekcjach Stowarzyszenia.

Wreszcie Stowarzyszenie winno w ciągu pierwszej kadencji Zarządu Głównego nawiązać kontakty z podobnymi Stowarzyszeniami działającymi zagranicą.

Nakreślone w niniejszym referacie kierunki działania na najbliższe lata, ustępujący Tymczasowy Zarząd przedkłada zgromadzonym do dyskusji w nadziei, że przyniesie ona cenny materiał do planu prac nowego Zarządu Głównego, który na tym Zjeździe zostanie wybrany.

W Ł A D Z E

Stowarzyszenia Archiwistów Polskich
wybrane na I Walnym Ogólnokrajowym Zjeździe Delegatów
w dniu 27 marca 1965 r. w Warszawie

/po ukonstytuowaniu/

Przewodnicząca Zarządu Głównego - kol. Jadwiga Jankowska - Archiwum Główne Akt Dawnych, Warszawa, ul.Długa 7

Wiceprzewodniczący /d/s wydawniczych i łączności z zagranicą/ - kol. Zygmunt Kolankowski - Archiwum Polskiej Akademii Nauk - Warszawa, ul. Nowy Świat 72 - Pałac Staszica

Wiceprzewodniczący /d/s szkoleniowych/ - kol. Czesław Skopowski - Archiwum Państwowe - Poznań, ul. 23 Lutego 41/43

Sekretarz Generalny - kol. Józef Żeglicki - Centralne Archiwum Głównego Urzędu Statystycznego - Warszawa, ul. Wawelska 1/3

Skarbnik - kol.Wanda Lipińska - Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych - Warszawa, ul. Miodowa 10

Członkowie Zarządu:

kol. Anna Chełkowska - Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego - Kraków, Al. Mickiewicza 22

kol. Jerzy Jaros -Archiwum Państwowe - Katowice, ul.Jagiellońska 25

kol. Czesław Jesionek - Archiwum Zakładu Historii Partii przy KC PZPR - Warszawa, ul. Górnośląska 18/20

kol. Irena Przedpełska - Archiwum Zjednoczenia Przemysłu Wełnianego Północ - Łódź, Al.Kościuszki 3

kol. Olimpia Staroń - Archiwum Akt Nowych, Warszawa, Al.Niepodległości 162

kol. Andrzej Tomczak - Katedra Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika - Toruń, ul.Krasińskiego 59 m.7

kol. Józef Wiśniewski - Archiwum Państwowe - Gdańsk, Wały Piastowskie 5

kol. Bolesław Woszczyński - Centralne Archiwum Wojskowe - Warszawa, ul. Czarnieckiego 51/53

Zastępcy członków Zarządu Głównego:

kol. Alfred Kucner - Archiwum Państwowe, Zielona Góra, Stary Kisielin Zamek
kol. Karol Mysłowski - Powiatowe Archiwum Państwowe - Nowy Dwór Mazowiecki
kol. Władysław Pyrek - Archiwum Państwowe Wrocław, ul.Pomorska 2

Główna Komisja Rewizyjna:

Przewodnicząca - kol. Maria Bielińska - Instytut Historii PAN - Warszawa, ul. Wiktorska 95/97
Sekretarz - kol. Andrzej Igielski - Centralne Archiwum Wojskowe w Warszawie, ul. Czarnieckiego 51/53
członkowie:
kol. Halina Chrościcka - Archiwum Akt Nowych - Warszawa, Al.Niepodległości 162
kol. Weronika Klonowska - Archiwum Urzędu Rady Ministrów - Warszawa
kol. Czesława Włodarska - Archiwum Państwowe - Łódź, Pl. Wolności 1

Sąd Koleżeński

Przewodniczący - kol. Leopold Kosiński - Archiwum Państwowe, Warszawa, ul. Krzywe Koło 7
Sekretarz - kol. Feliks Dwojak - Centralne Archiwum Ministerstwa Spraw Wewnętrznych - Warszawa, ul.Rakowiecka 2
Członek: kol. Andrzej Janowski - Archiwum Zakładu Historii Partii przy KC PZPR Warszawa, ul. Górnośląska 18-20

x x x

Dla ułatwienia dokonywania wpłat podajemy konto czekowe:

Stowarzyszenie Archiwistów Polskich, Zarząd Główny
Warszawa, Al.Niepodległości 162,
PKO, I OM - I - 9 - 121.834

Do chwili oddania numeru do druku ukonstytuowały się następujące

Zarządy Oddziałów

K r a k ó w, ul.Sienna 16 /Archiwum Państwowe M.Krakowa i Województwa Krakowskiego/
Przewodniczący - kol. Henryk Dobrowolski /Archiwum Państwowe/
Zast.Przewodniczącego - kol.Leszek Hajdukiewicz - /Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego/
Sekretarz - kol. Aleksander Litewka /Powiatowe Archiwum Państwowe - Kraków/
Skarbnik - kol. Zdzisław Niezgoda /Archiwum Państwowe/
Członek Zarządu - kol.Jan Poradzisz /Archiwum PAN - Oddział Kraków/

Ł ó d ź - Pl.Wolności 1 /Archiwum Państwowe M.Łodzi i Województwa Łódzkiego/
Przewodniczący - kol. Bolesław Pełka /Archiwum Państwowe/
Zast.Przewodniczącego - kol. Anna Rynkowska "
Sekretarz - kol. Jan Trela "
Skarbnik - kol. Danuta Gondko "
Członek Zarządu - kol. Irena Przedpełska /Archiwum Zjednoczenia Przemysłu Wełnianego - Północ/

Zarząd Główny SAP pragnie wyrazić uznanie i podziękowanie organizatorom SAP na terenie Krakowa kol. H.Dobrowolskiemu - oraz Łodzi - kol. A.Rynkowskiej, za ofiarny wkład pracy, który doprowadził do utworzenia Oddziałów Stowarzyszenia w tych środowiskach, jako pierwszych w kraju.

Na terenie pozostałych środowisk archiwalnych działają nadal:

Organizatorzy Stowarzyszenia

Białystok - Rynek Kościuszki 4, kol. Adam Filonik /Wojewódzkie Archiwum Państwowe/
Bydgoszcz - Dworcowa 65, kol. Anna Perlińska "
Gdańsk - Wały Piastowskie 5, kol. Czesław Stodolny "
Katowice - Jagiellońska 25, skrz.p.109, kol.Jerzy Jaros "
Kielce - Rewol.Paźdz.17, kol. A.Makowska "
Koszalin - Walki Młodych 16, kol. Krystyna Muszyńska "
Lublin - Narutowicza 10, kol. Józef Tomczyk "
Olsztyn - Zamek, kol. Tadeusz Grygier "
Opole - Zamkowa 2, kol. Jan Ciekan "
Poznań - 23 Lutego 41/43, kol. Janina Bielecka "
Przemyśl - Salezjańska 4, kol. Wanda Kaput "
Warszawa - Krzywe Koło 7, kol. Andrzej Wróblewski,/Archiwum Państwowe m.Warszawy i Województwa Warszawskiego/
Szczecin - Św.Wojciecha 13, kol. Bogdan Frankiewicz,/Wojewódzkie Archiwum Państwowe/
Wrocław - Pomorska 2, kol. Janina Pasłowska, /Archiwum Państwowe M.Wrocławia i Województwa Wrocławskiego/
Zielona Góra - Stary Kisielin 31, kol. Alfred Kucner, /Wojewódzkie Archiwum Państwowe/

Ponadto w Warszawie Organizatorzy Kół Oddziału Warszawskiego SAP:

Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych - Warszawa, Miodowa 10, kol.Regina Piechota
Archiwum Główne Akt Dawnych - Warszawa, Długa 7, kol. Irena Sułkowska-Kuraś
Archiwum Akt Nowych - Warszawa, Al. Niepodległości 162, kol. Maria Lewandowska
Archiwum Dokumentacji Mechanicznej - Warszawa, Świętojerska 24, kol. Helena Karczowa, kol. Stanisław Żytyński
Archiwum Polskiej Akademii Nauk - Warszawa, Nowy Świat 72 /Pałac Staszica/ kol. Róża Wojciechowska
Archiwum Zakładu Historii Partii przy KC PZPR, Warszawa, Górnośląska 18/20, kol. Elżbieta Maniusiak
Centralne Archiwum Wojskowe - Warszawa, Czarnieckiego 51/53, kol.Andrzej Igielski
Centralne Archiwum Min.Spr.Wewnętrznych, Warszawa, Rakowiecka 2, kol. Jan Pytel.

"Wymiana doświadczeń"

"Archiwista" publikować zamierza, w miarę nadsyłania materiałów, stałą rubrykę p.t. "Wymiana doświadczeń". Będą tu ogłaszane wszelkie uwagi i spostrzeżenia dotyczące nowych i propozycje zmiany istniejących form pracy. Do tego działu odnosi się w całej pełni apel Redakcji do Czytelników o nadsyłanie tekstów.

K R O N I K A
S T O W A R Z Y S Z E N I A

27 marca 1965 r. obradował I Walny Ogólnokrajowy Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Archiwistów Polskich - materiały Zjazdu podajemy w numerze.

x

W tym samym dniu, bezpośrednio po Zjeździe, zebrał się na krótkie posiedzenie wybrany Zarząd Główny, który ukonstytuował się, zgodnie z informacją podaną wyżej.

x

12 kwietnia 1965 r. odbyło się plenarne zebranie Zarządu Głównego SAP, przy udziale niemal kompletu członków ZG oraz przedstawicieli Komisji Rewizyjnej. Plenum przedyskutowało szereg podstawowych zagadnień stających przed Stowarzyszeniem. Zebrani omówili m.in. problemy natury organizacyjnej /powoływanie Zarządów oddziałów i kół, tekst deklaracji członków, sprawy finansowania Stowarzyszenia/, szeroko przedyskutowali cały wachlarz zagadnień szkolenia archiwistów na różnych poziomach i różnych typów i wymienili poglądy na temat akcji wydawniczej.

x

28 kwietnia 1965 r. zebrało się Prezydium Zarządu Głównego poświęcone przede wszystkim problematyce zorganizowania niektórych form szkolenia już w jesieni 1965 r. Przyjęto również wytyczne do planu pracy Oddziałów i kół na lata 1965-1966.

x

W dniu 29 kwietnia 1965 r. Prezydium Zarządu Głównego SAP zostało przyjęte przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych ob.H. Altmana. Prezydium ZG przedstawiło Naczelnemu Dyrektorowi aktualny stan prac Stowarzyszenia, informując go o podstawowych zamierzeniach i problemach.

x

30 kwietnia 1965 r. przedstawiciele Zarządu Głównego spotkali się z przewodniczącym Sekcji Archiwalnej Związku Zawodowego Pracowników Kultury i Sztuki kol. H.Rapaportem. W serdecznej atmosferze omówiono perspektywy współpracy, ustalając m.in. iż w najbliższej przyszłości zwołane zostanie wspólne zebranie Zarządu Sekcji Archiwalnej ZZPKiS i Prezydium Zarządu Głównego SAP.

x

W dniu 4 maja 1965 r. Przewodniczący Rady Archiwalnej, członek rzeczywisty PAN, prof.dr Tadeusz Manteuffel przyjął przedstawicieli ZG, którzy zreferowali podstawowe założenia i plany Stowarzyszenia.

x

W tym samym dniu delegowani członkowie Zarządu Głównego SAP złożyli wizytę Przewodniczącemu Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego prof.dr Stanisławowi Herbstowi. Omówiono m.in.plany współpracy Oddziałów i Kół Stowarzyszenia AP z Sekcjami Archiwalnymi PTH.

x x x

BIBLIOTEKA

SPIS TREŚCI

	str.
Odezwa Zarządu Głównego SAP	1 — 2
Od Redakcji	3
Materiały I Walnego Ogólnokrajowego Zjazdu Delegatów Stowarzyszenia Archiwistów Polskich:	4
— Protokół z obrad I Zjazdu (skrót)	4 — 6
— A. Tomczak: Rzut oka na dzieje archiwów polskich i na ich aktualne zadania (skrót)	6 — 8
— J. Jankowska: Referat sprawozdawczo-programowy	9 —18
Władze Stowarzyszenia Archiwistów Polskich	19—20
Konto czekowe Zarządu Głównego	20
Zarządy Oddziałów	21
Organizatorzy Stowarzyszenia	22
Wymiana doświadczeń	23
Kronika Stowarzyszenia	23—24

BIBLIOTEKA

Cena numeru: zł 3.—

dla członków SAP: zł 2.—

WDN Zam. 365/o/65. Nakł. 800 egz. E-13.